

วันที่: 18 เมษายน 2567

จดหมายเปิดผนึกถึง รัฐบาลไทย

พวกเราคือนักวิจัยที่ทำงานเกี่ยวกับความยั่งยืนด้านการประมงและสิทธิแรงงาน ในอุตสาหกรรมประมงของประเทศไทยและทั่วโลก กลุ่มนักวิจัยกลุ่มนี้ต้องการ แสดงถึงความกังวลในช่วงเวลาวิกฤติที่รัฐบาลไทยกำลังพิจารณายกเลิกการปฏิรูป นโยบายประมงบางส่วนที่เริ่มใช้ในปี 2557 เพื่อตอบสนองต่อใบเหลืองของ สหภาพยุโรปในเรื่องการทำการประมงที่ผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้ การควบคุม (IUU) และความกังวลระหว่างประเทศเกี่ยวกับการละเมิดแรงงาน ในภาคการประมง การปฏิรูปเหล่านี้เป็นประโยชน์ต่อระบบนิเวศทางทะเล การ ทำประมง และแรงงานในการทำประมง

ปัจจุบันคณะรัฐมนตรีและพรรคการเมืองทั้งเจ็ดพรรคยื่นร่างพระราชบัญญัติ แก้ไขพระราชกำหนดประมงฉบับใหม่รวมจำนวน 8 ฉบับ ร่างใหม่ทั้ง 8 ฉบับนี้ ได้รับการลงมติอย่างเป็นเอกฉันท์จากรัฐสภาในระหว่างการพิจารณาครั้งแรกใน เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567 จากการวิเคราะห์อย่างรอบคอบโดยสำนักงานมูลนิธิ ความยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อม (EFJ) พบว่าแนวโน้มของร่างพระราชบัญญัติ แก้ไขพระราชกำหนดการประมงทั้ง 8 ฉบับ 17 มาตรา ซึ่งมาตราทั้ง 17 มาตรา เหล่านี้จะทำลายความน่าเชื่อถือในมาตรการความโปร่งใส ความยั่งยืน และการ ค้ำครองแรงงานที่ไทยได้รับในช่วงเวลาแปดปีที่ผ่านมาⁱ ความสำเร็จในครั้งนั้น ทำให้ประเทศไทยกลายเป็นผู้นำของโลกในการปฏิรูปนโยบายด้านแรงงาน การ ประมงอย่างยั่งยืน และความโปร่งใสในภาคการประมง

ข้อกังวลของเราสอดคล้องกับการวิเคราะห์นโยบายของ EJF และแถลงการณ์ ร่วมของเครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคมที่ผ่านมาⁱⁱ กลุ่มนักวิจัยกลุ่มนี้ได้เขียน จดหมายเปิดผนึกในฐานะนักวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาด้านความ ยั่งยืนทางประมง ธรรมชาติ และแรงงาน เพื่ออธิบายเหตุผลที่หากรัฐบาลไทย ยังคงดำเนินการแก้กฎหมายอาจส่งผลให้การปฏิรูปภาคประมงไทยเดินถอยหลัง และจะส่งผลกระทบต่อด้านลบกับอุตสาหกรรมประมงของไทย

1) การยื่นร่างพระราชบัญญัติแก้ไขพระราชกำหนดประมงฉบับใหม่ ขัดแย้งกับการเคลื่อนไหวระดับโลกในการเพิ่มเกณฑ์ความยั่งยืนด้าน สิ่งแวดล้อมและสังคมทั่วทั้งห่วงโซ่อุปทาน และทำให้ผู้ซื้ออาหารทะเลต้อง รับผิดชอบต่อผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสิทธิมนุษยชน นโยบาย 'การ ตรวจสอบสถานะ' หรือ *due diligence policy* เริ่มมีความสำคัญต่อตลาด นำเข้า ซึ่งอาจส่งผลให้ตลาดนำเข้าเหล่านี้อาจไม่กระตือรือร้นที่จะซื้อ ผลิตภัณฑ์อาหารทะเลของไทย ประเด็นที่น่ากังวลกลายเป็นนโยบายที่ ตัวอย่างที่ชัดเจน ได้แก่: กฎหมายการตรวจสอบสถานะของสหภาพยุโรป;ⁱⁱⁱ อเมริกาเหนือสั่งห้ามนำเข้าอาหารทะเลที่ระบุว่าเกี่ยวข้องแรงงานบังคับ^{iv} และการผ่านข้อตกลงในการห้ามผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิ มนุษยชนสู่ตลาดสหภาพยุโรป^v

2) ประเทศไทยได้รับการยกย่องว่าเป็นตัวอย่างที่ดีในการจัดการกับการทำ ประมง IUU ไม่เพียงแต่ภายในภูมิภาคเท่านั้น แต่ยังรวมถึงทั่วโลกด้วย การแก้ไขข้อกฎหมายเหล่านี้จะลดความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจของ ประเทศไทยในหมู่ผู้มีบทบาทระดับโลกระหว่างรัฐบาลในประเทศที่นำเข้า อาหารทะเลจากประเทศไทย และในกลุ่มบริษัทที่จัดหาอาหารทะเลจาก ประเทศไทย

3) มีหลักฐานว่าการจัดการประมงที่แข็งแกร่งจะนำไปสู่การรักษา เสถียรภาพหรือการฟื้นตัวของการประมง หลังจากช่วงระยะเวลาหนึ่งของ ระบบนิเวศที่ตกต่ำเนื่องจากการทำประมงที่เกินศักยภาพการผลิตของ ธรรมชาติ นอกจากนี้ยังมีหลักฐานว่าทั้งคนงานรับจ้างบนเรือประมง พาณิชย์และชาวประมงพื้นบ้านต่างได้รับประโยชน์จากการรักษา เสถียรภาพของระบบนิเวศ สิ่งนี้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนชายฝั่งที่ได้รับ ความมั่นคงทางอาหารและรายได้จากการประมงพื้นบ้าน และช่วย แก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานทางอ้อม เนื่องจากคนงานเต็มใจที่จะจ้าง งานด้านการประมงมากขึ้น หากการจับสัตว์น้ำที่ดีจะทำให้พวกเขามีงาน และรายได้ที่เชื่อถือได้

4) องค์การแรงงานระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติและการสำรวจอื่นๆ ต่อประเด็นแรงงานในภาคประมงแสดงให้เห็นว่าแรงงานได้รับประโยชน์อย่างชัดเจนจากการปฏิรูปไปสู่ธรรมาภิบาลแรงงานในการประมง ค่าจ้างรายเดือนและการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอทำให้การทำงานประมงมีความน่าเชื่อถือและปลอดภัยมากขึ้น ซึ่งจะดึงดูดแรงงานให้หันมาทำงานประมงมากขึ้น ซึ่งหมายความว่านายจ้างไม่จำเป็นต้องหันไปใช้แนวปฏิบัติที่อาจเรียกได้ว่าเป็นแรงงานบังคับ แท้จริงแล้วแนวทางที่ดีกว่าคือการเดินหน้าการปฏิรูปเหล่านี้ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในปัจจุบันตามที่กลุ่มประชาสังคมและนักวิจัยได้ระบุไว้ ซึ่งจะทำงานประมงมีความน่าสนใจยิ่งขึ้นสำหรับผู้มีโอกาเป็นแรงงาน การแก้ไขข้อกฎหมายเหล่านี้อาจส่งผลให้เจ้าของเรือประมงบางรายหันไปใช้แนวทางปฏิบัติที่อาจตกอยู่ภายใต้ตัวชี้วัดของสหประชาชาติในเรื่องแรงงานบังคับ

ข้อเสนอแนะ:

ด้านนักวิจัยเข้าใจดีว่าการปฏิรูปประมงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วเพื่อตอบสนองต่อการแก้ไขชื่อเสียงของสหภาพยุโรปและแรงกดดันอื่นๆ ดังนั้นการปฏิรูปประมงจึงไม่ได้ขอความเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งรวมถึงสมาคมการประมงแห่งประเทศไทย เราขอให้รัฐบาลพิจารณาข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักทั้งหมดในกระบวนการปรับปรุงนโยบายเหล่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เราเสนอแนะให้คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 1) เชิญกลุ่มภาคประชาสังคมด้านสิ่งแวดล้อมและแรงงาน ให้มีส่วนร่วมในการร่างพระราชบัญญัติแก้ไขพระราชกำหนดใหม่ หากทางรัฐบาลมีการตัดสินใจดำเนินการแก้กฎหมาย 2) เสนอให้รัฐบาลบูรณาการผลงานการวิจัยด้านทรัพยากรทางทะเลและนิเวศวิทยา และการคุ้มครองแรงงานสำหรับคนงานประมงเป็นองค์ประกอบในการแก้กฎหมาย นอกจากนี้เรายังขอเสนอให้ รัฐบาลเชิญกลุ่มประชาสังคมที่ทำงานเกี่ยวข้องกับความยั่งยืนของระบบนิเวศทางทะเล ตัวแทนขององค์กรแรงงานข้ามชาติ ภาคธุรกิจแปรรูปอาหารทะเล และชุมชนประมงพื้นบ้าน เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558

จดหมายเปิดผนึกนี้ลงนามโดยนักวิจัยนานาชาติ 27 คนซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการประมงและแรงงานประมงจากมหาวิทยาลัยและสถาบันนโยบาย 24 แห่งทั่วโลก

ⁱ เครือข่ายประชากรข้ามชาติ, (2567) บทวิเคราะห์การแก้ไขกฎหมายการประมงของประเทศไทย.

https://mwgthailand.org/sites/default/files/2024-03/legislation-briefing-20240322_en.pdf

ⁱⁱ มูลนิธิความยุติธรรมเชิงสิ่งแวดล้อม, (2566), แถลงการณ์ร่วมภาคประชาสังคมเรื่องภาคประมงของไทยในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ,

<https://ejfoundation.org/reports/cso-joint-letter-thai-fisheries-en>

ⁱⁱⁱ European Commission, (2023), Corporate due diligence rules agreed to safeguard human rights and environment. <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20231205IPR15689/corporate-due-diligence-rules-agreed-to-safeguard-human-rights-and-environment>

^{iv} U.S. Department of Homeland Security, (2023), Uyghur Forced Labor Prevention Act

<https://www.cbp.gov/trade/forced-labor/UFLPA>

^v European Commission, (2022), Prohibiting products made with forced labour on the Union market.

[https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2022/0269\(COD\)&l=en](https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2022/0269(COD)&l=en)